

Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова
бібліотека ім. Олега Ольжича»
Житомирської обласної ради

Відділ наукової інформації та бібліографії

Українська етнопедагогіка у сучасному навчально-виховному процесі

Бібліографічний список літератури

Житомир

2021

Немає Мудріших, ніж народ, учителів;
У нього кожне слово — це перлина,
Це праця, це натхнення, це людина.

Максим Рильський

Зміни, які відбулися після проголошення незалежності України, відкрили нові горизонти для розвитку вітчизняної науки. Трансформаційні процеси торкнулися й такої архіважливої ланки суспільного життя, як освіта. На перший план вийшли ті питання, які є надзвичайно важливими для розвитку суверенної Української держави, серед яких і проблема національного виховання. Окремим вектором у сфері дослідження національного виховання є етнопедагогіка.

Етнопедагогіка (або народна педагогіка) – це наука про досвід народу у справі виховання молоді, про його педагогічні погляди, наука про педагогіку побуту, сім'ї. Предметом етнопедагогіки є досвід навчання й виховання дітей, накопичений конкретним етносом за тривалий час його існування. Безумовно, використання накопиченого українським народом досвіду у вихованні є цінним джерелом для відродження й становлення національного виховання, оскільки воно відповідає українській вдачі, менталітетові, особливостям національного характеру.

Проблема виховання підростаючого покоління є найважливішим складником національної культури кожної нації. Передача всіх історичних, культурних, трудових і моральних традицій батьків, дідів та прадідів завжди була запорукою вічності життя нації. У нашій країні об'єктивно зростає інтерес до етнічних проблем, але варто пам'ятати, що етнопедагогічні аспекти – зона перетину різних, можливо полярних інтересів. Від їх вирішення залежать як орієнтири навчання й виховання підростаючого

покоління, так і конструктивність національної політики держави. Саме цю важливу задачу покликана вирішувати етнопедagogіка, предметом якої є такий складний соціально-культурний феномен як народна педагогіка.

У даному списку літератури відображено книги, брошури та статті з періодичних видань з цієї теми. У випадках, коли назва не розкриває змісту публікації, подано стислі довідкові та уточнюючі анотації. Загальна кількість бібліографічних записів становить 34 позицій. Відбір літератури закінчено 30 червня 2021 року.

Бібліографічний опис здійснено згідно з ДСТУ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис: загальні вимоги та правила складання», слова та словосполучення скорочено згідно з ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила».

Структурно видання складається з передмови та списку літератури. Література розташована наступним чином: книги за алфавітом прізвищ авторів або назв, статті з періодичних видань за зворотною хронологією.

Бібліографічний посібник стане у пригоді дослідникам, краєзнавцям, освітянам, студентському та учнівському загалу, працівникам бібліотек.

Антонюк, Л. М. Виховання дітей національних меншин на Волині (XIX - початок XX ст.): порівняльний аналіз [Текст] : автореферат дисертації / Антонюк Любов Максимівна ; [наук. кер. Дем'янчук О. Н.] ; Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. - Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. - 20 с. - Л-ра: с. 16-17.

Богущ, А. М. Українське народознавство в дошкільному закладі [Текст] / А. М. Богущ, Н. В. Лисенко. - 2-ге вид., переробл. і допов. - К. : Вища школа, 2002. - 407 с. - Бібліогр.: с.395-404.

Богущ, А. М. Методика навчання української мови в дошкільних закладах [Текст] : навч. посібник / А. М. Богущ ; [ред. В. В. Вороніна]. - К. : Вища шк., 1993. - 327 с. - Бібліогр. в підрядковій прим.

Васильцова, З. П. Мудрыя заповіді народної педагогіки (Заметки журналіста) [Текст] / З. П. Васильцова. - 2-е изд., доп. - М. : Педагогіка, 1988. - 160 с.

Гавриш, Н. П. Національне виховання учнівської молоді [Текст] / Ніна Гавриш, Ганна Ситник ; [упоряд. Ж. М. Сташко ; ред. рада: М. Голубенко та ін.]. - К. : Шк. світ, 2011. - 125, [3] с. : табл. - (Бібліотека "Шкільного світу"). - Дод.: с. 84-89. - Л-ра: с. 124-126.

Горлова, В. Кобзарі. Світова слава української пісні [Текст] : елементи народознав. на уроках укр. мови : [5-11 кл.] / Горлова Валентина, Чабада Микола. - Тернопіль : Підруч. і посіб., 2001. - 80 с. : табл. - Дод.: с. 62-78.

Кубай, Н. О. Виховуємо традиціями українського козацтва [Текст] : навч. посіб. / Н. О. Кубай, О. В. Кубай. - Львів : Новий Світ-2000, 2018. - 254, [1] с. : ил. - (Вища освіта в Україні). - Літ.: с. 280-284.

Левківський, М. В. Історія педагогіки [Текст] : підручник для студ. вищ. навч. закладів / М. В. Левківський ; М-во освіти і науки України. - К. : Центр навч. л-ри, 2003. - 360 с. - Дод.: с. 348-352.

Лозко, Г. С. Українське народознавство [Текст] : навч. посібник / Галина Лозко. - Вид. 5-те, зі змін. та допов. - Т. : Мандрівець, 2011. - 512 с. - Дод.: с. 470-484. - Л-ра: с. 487-512. - Бібліогр. в кінці розд.

Любар, О. О. Історія української школи і педагогіки [Текст] : навч. посібник / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко. - К. : Знання, 2006. - 448 с. : портр. - Бібліогр. в кінці розд.

Маєвська, Л. М. Етнопедagogіка [Текст] : навч. посібник / Л. М. Маєвська ; Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. - Херсон : ОЛДІ -ПЛЮС, 2014. - 287, [1] с. - Л-ра: с. 269-285.

Максимюк, С. П. Педагогіка [Текст] : навч. посібник / С. П. Максимюк. - К. : Кондор, 2005. - 670 с. - Дод.: с. 643-660. - Л-ра: с. 661-666.

Мосіяшенко, В. А. Українська етнопедagogіка [Текст] : навч. посібник / В. А. Мосіяшенко. - 3-тє вид., стер. - Суми : Унів. кн., 2013. - 174, [1] с. - Л-ра в кінці ст.

Неживий, О. І. Дидактичний матеріал з народознавства на уроках української мови [Текст] / О. І. Неживий, В. Д. Ужченко. - [2-ге вид.]. - Київ : Освіта, 1995. - 287 с.

Світельська-Дірко, С. В. Виховання ціннісних орієнтацій молодших школярів засобами казки в педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського [Текст] : автореф. дис. / Світельська-Дірко Світлана Володимирівна ; [наук. керівник Вознюк О. В.] ; М-во освіти і науки України, Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. - Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. - 20 с. - Літ.: с. 16-17. - 10.00 грн

Сележан, Й. Ю. Основи національного виховання. Українознавство: історичний, філософсько-релігійнознавчий аспекти [Текст] : хрестоматія / Йосип Сележан. - Чернівці : Книги-XXI, 2006. - 306 с. - Л-ра в кінці ст.

Скільський, Д. М. Історія української педагогіки [Текст] : ілюстров. навч. посіб. / Д. М. Скільський ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України. - Тернопіль : Навч. кн. - Богдан, 2012. - 336, [4] с. : іл., фот. - Бібліогр. в кінці розд. - Бібліогр. в підрядковій прим.

Стельмахович, М. Г. Народна педагогіка [Текст] / М. Г. Стельмахович. - К. : Рад. шк., 1985. - 312 с. - Л-ра: с. 308-310.

Павленко, Л. Прислів'я, що виховують і навчають [Текст] / Л. Павленко, В. Сафронова // Початкова шк. - 2020. - **№ 5/6**. - С. 50-52.

Карпенко, І. Як козаки розумом і силою мірялися [Текст] : козацькі забави для учнів 6 - 7-х класів / І. Карпенко // Шкільний світ. - 2020. - **№ 2**. - С. 32-35.

Саух, П. Культурно-національна самоідентифікація освіти: український контекст [Текст] / П. Саух // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. – 2020. – Вип. 1. – С. 116-120.

Гоголь, Н. Виховний потенціал української народної пісні у творах Олександра Довженка [Текст] / Н. Гоголь // Рідна шк. - 2019. - **№ 5/6**. - С. 31-35. - Бібліогр. в кінці ст.

Пахомова, О. Проблема соціального виховання [Текст] : використання засобів української народної педагогіки в науково-педагогічній літературі / О. Пахомова // Соц. педагог. Шкільний світ. - 2019. - **№ 3**. - С. 1420. - Бібліогр. в кінці ст.

Сичевська, Л. Є. Міжособистісне спілкування у "Козацькій світлиці" як чинник зародження прогресивних ідей [Текст] / Л. Є. Сичевська // Освіта та розвиток обдарованої особистості : наук.-метод. журнал. - 2017. - **№ 5**. - С. 21-26. - Бібліогр. в кінці ст.

Нестеренко, С. Формування етнокультурної компетентності старшокласників засобами громадянської лірики [Текст] / Світлана Нестеренко // Дивослово. - 2017. - **№ 5**. - С. 6-10. - Бібліогр. в кінці ст.

Сичевська, Л. Є. Формування у молоді позитивного ставлення до козацтва, козацьких звичаїв і традицій [Текст] / Л. Є. Сичевська, Л. Г. Олійник // Освіта та розвиток обдарованої особистості : наук.-метод. журнал. - 2017. - **№ 4**. - С. 27-30. - Бібліогр. в кінці ст.

Ткаченко, О. Ігровий дитячий фольклор у змісті етнопедагогічної компетентності вчителя-вихователя [Текст] / О. Ткаченко // Рідна шк. - 2017. - **№ 3/4**. - С. 57-61. - Бібліогр. в кінці ст.

Радул, О. Народна педагогіка східних слов'ян про вікові періоди життя дитини [Текст] / О. Радул // Рідна шк. - 2017. - **№ 3/4**. - С. 51-56. - Бібліогр. в кінці ст.

Сичевська, Л. Є. Козацька спадщина як етнокультурний фундамент для сучасного виховання обдарованої особистості [Текст] / Л. Є. Сичевська, Л. Г. Олійник // Освіта та розвиток обдарованої особистості : наук.-метод. журнал. - 2017. - **№ 3**. - С. 30-34. - Бібліогр. в кінці ст.

Плакида, Н. Формування національної самосвідомості учнів на уроках української літератури [Текст] : під час вивчення життя і творчості Уласа Самчука / Н. Плакида // Рідна шк. - 2016. - **№ 10**. - С. 35-37. - Л-ра в кінці ст.

Азьомов, В. Духовна архетипна система етнонаціонального у викладанні української літератури в загальноосвітній школі [Текст] / В. Азьомов // Укр. мова і л-ра в школі . - 2016. - **№ 4**. - С. 31-37.

Мартиненко, О. Українські народні ігри в хореографічній інтерпретації або Танцювально-ігрова мазайка [Текст] / О. Мартиненко // Початкова школа. - 2016. - **№ 1**. - С. 39-44.

Формуємо національну свідомість молодших школярів [Текст] // Початкова шк. - 2015. - **№ 6**. - С. 28-29.

Веретенко, І. М. Традиції підтримки сім'ї в українських громадах [Текст] / І. М. Веретенко // Соц. педагогіка: теорія та практика. - 2012. - **№ 4**. - С. 95-101.

Список підготувала

Тимощенко О. М.